

MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
P o l g á r m e s t e r é t ő l
Mátészalka, Hősök tere 9.
Tel.: 44/501-358 Fax.: 501-360
E-mail: polgarmester@mateszalka.hu

Száma: 277-10 /2024.

ELŐTERJESZTÉS
- a Képviselő-testülethez -
Mátészalka Város Önkormányzata Drogellenes Stratégiájának elfogadásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum a kábítószer-probléma visszaszorítása érdekében készített nemzeti stratégiai program elfogadásáról szóló 96/2000. (XII. 11.) OGY határozat felhatalmazása, Mátészalka Város Képviselő-testületének 88/2001. (VI. 14.) Kt. számú határozata alapján jött létre. A kábítószer-probléma visszaszorítására, illetve kezelésére 2000-ben, valamint 2009-ben készültek középtávú célkitűzéseket tartalmazó stratégiai dokumentumok. A jelenleg is hatályban lévő 80/2013. (X. 16.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 – Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen című dokumentum elveiben és megközelítésében teljes mértékben illeszkedik az Európai Unió 2013-2020-ra vonatkozó drogstratégiájához.

Már az első nemzeti stratégia, a 96/2000. (XII. 11.) OGY határozattal elfogadott nemzeti stratégia a hosszú távú célok között szerepeltette a helyi közösségek eltérő sajátosságait, lehetőségeit és változó erőforrásait figyelembe vevő helyi stratégiák kidolgozását.

A 2021-ben újjászerveződött Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum célként tűzte a drogprobléma kezelésére vonatkozó helyi stratégia elkészítését. A helyi drogstratégia elkészítési folyamatában a Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2022 novemberében kérdőíves felmérést indított el. A kérdőívet a Fórum szakmai vezetője állította össze a KEF képviselők javaslatainak figyelembevételével. A kérdőív a drogfogyasztási szokásokra irányuló kérdéseken túlmenően dohányzási, illetve alkoholfogyasztási szokásokra vonatkozó kérdéskört is tartalmazott. A kérdőíves adatfelvételt az óvodai és iskolai szociális segítők segítő közreműködésével az iskolák bonyolították le. A kérdőíveket a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum dolgozta fel. A kérdőíves felmérés eredményei a következő 5 évre szóló drogstratégia alapját képezik.

A stratégiát a Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum vezetői készítették, a KEF tagok véleményének kikérésével. A drogstratégia tervezetét a Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2/2024. (III. 27.) határozatával elfogadásra javasolta a Képviselő-testület számára.


A határozat-tervezet mellékletét képező stratégia bemutatja a kérdőíves felmérés eredményeit és a Nemzeti Drogellenes Stratégia három beavatkozási területe – 1. Prevenció, 2. Kínálatcsökkentés, 3. Kezelés, terápia, rehabilitáció - vonatkozásában célokat fogalmaz meg. A stratégia középpontjában az egészség, illetve az egészség megőrzéséhez szükséges


feltételrendszer áll, valamint az a szándék, hogy támogassa a fiatalokat a kábítószerhasználat nélküli életvitel kialakításában.

Tisztelt Képviselő-testület!

A fent leírtakat figyelembe véve kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozat-tervezet szerinti elfogadására.

Mátészalka, 2024. május 15.


Dr. Hanusi Péter
polgármester



HATÁROZAT-TERVEZET

**MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
...../2024.(.....)
HATÁROZATA**

Mátészalka Város Önkormányzata Drogellenes Stratégiájának elfogadásáról

A képviselő-testület

Jóváhagyja Mátészalka Város Önkormányzata 2024-2028. évre vonatkozó Drogellenes Stratégiáját a határozat melléklete szerinti tartalommal.

Mátészalka, 2024.

Dr. Hanusi Péter
polgármester

Dr. Takács Csaba
jegyző

a .../....(...) határozat melléklete



**MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
DROGELLENES STRATÉGIÁJA**

2024 – 2028

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS	3
II. HELYZETELEMZÉS	3
1. A város földrajzi elhelyezkedése, térszerkezete.....	3
2. Demográfiai adatok	4
3. Gazdasági jellemzők, foglalkoztatási helyzet	4
4. Humán közszolgáltatások.....	5
4.1. Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, gyermekvédelmi szakellátás	5
4.1.1. Mátészalka Város Önkormányzat által biztosított szociális és gyermekjóléti szolgáltatások	5
4.1.2. Szenvedélybetegek közösségi alapellátása	5
4.1.3 Egyházi és egyéb fenntartók által biztosított szociális és gyermekjóléti szolgáltatások...	6
4.1.4. Gyermekvédelmi szakellátás.....	7
4.2. Köznevelés és szakképzés	7
4.3. Kulturális erőforrások	9
4.4. Sportolási és szabadidős lehetőségek	9
4.5. Egészségügyi ellátás.....	9
4.6. Egészségfejlesztési Iroda	10
5. Rendőrség.....	10
III. A KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS	11
1. A kérdőíves adatfelvétel célcsoportja.....	11
2. Az alkalmazott kérdőív	11
3. A kérdőíves adatfelvétel eredményei	11
3.1. A válaszadókra vonatkozó kérdések	11
3.2. Dohányzással kapcsolatos kérdések.....	12
3.3. Az alkoholfogyasztással kapcsolatos kérdések	13
3.4. Droggal kapcsolatos kérdések	14
4. A kérdőíves felmérés összegzése	16
IV. JÖVŐKÉP ÉS CÉLKITŰZÉSEK	17
1. Jövőkép és küldetés.....	17
2. Prevenció.....	18
2.1. A prevenció általános céljai	18
2.2 Az egyes szinterek tekintetében kitűzött célok	18
2.3 Drogprevenációs tevékenységek tervezése korosztályi bontásban	22
3. Kínálatcsökkentés.....	30
4. Kezelés, terápia, rehabilitáció	30
V. ÖSSZEGZÉS	31

I. BEVEZETÉS

Az Országgyűlés a kábítószer-probléma visszaszorítására, illetve kezelésére 2000-ben, majd 2009-ben nemzeti stratégiai programot fogadott el. A jelenleg is hatályban lévő 80/2013. (X. 16.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 – Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen című dokumentum elveiben és megközelítésében teljes mértékben illeszkedik az Európai Unió 2013-2020-ra vonatkozó drogstratégiájához.

A Nemzeti Drogellenes Stratégia három beavatkozási területen állapít meg célokat, fejlesztési irányokat:

- Egészségfejlesztés, kábítószer-megelőzés
- Kezelés, ellátás, felépülés
- Kínálatcsökkentés.

A Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum a kábítószer-probléma visszaszorítása érdekében készített nemzeti stratégiai program elfogadásáról szóló 96/2000. (XII. 11.) OGY határozat felhatalmazása, Mátészalka Város Képviselő-testületének 88/2001. (VI. 14.) Kt. számú határozata alapján jött létre. A Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2015-ben, majd 2021-ben újjáalakult. A 2021-ben újjászerveződött Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum célként tűzte a drogprobléma kezelésére vonatkozó helyi stratégia elkészítését. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum középpontjában a feltérképező, elemző, kezdeményező, egyeztető és szervező munka áll, mely arra irányul, hogy a helyi stratégiát megfogalmazva, annak megvalósulását koordinálja, értékkelje, monitorozza, a helyi stratégiából meghatározza az ehhez szükséges aktuális feladatokat. A Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum tevékenységének célja, hogy biztosítsa az összhangot a helyi szinten drogkérdésekben érintett szervezetek és intézmények között, melyek a Nemzeti Drogellenes Stratégiában megfogalmazott célok megvalósítására törekszenek. A Fórumnak jelenleg 17 tagszervezete van.

A jelenlegi stratégiát a Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum vezetői készítették a tagszervezetek képviselőinek bevonásával. A stratégia megalkotásakor figyelembe vették a 7., 8., 9., 11. és 13. évfolyamos tanulók körében lebonyolított, a dohányzási, alkohol- és drogfogyasztási szokásokra irányuló kérdőíves adatgyűjtés tapasztalatait.

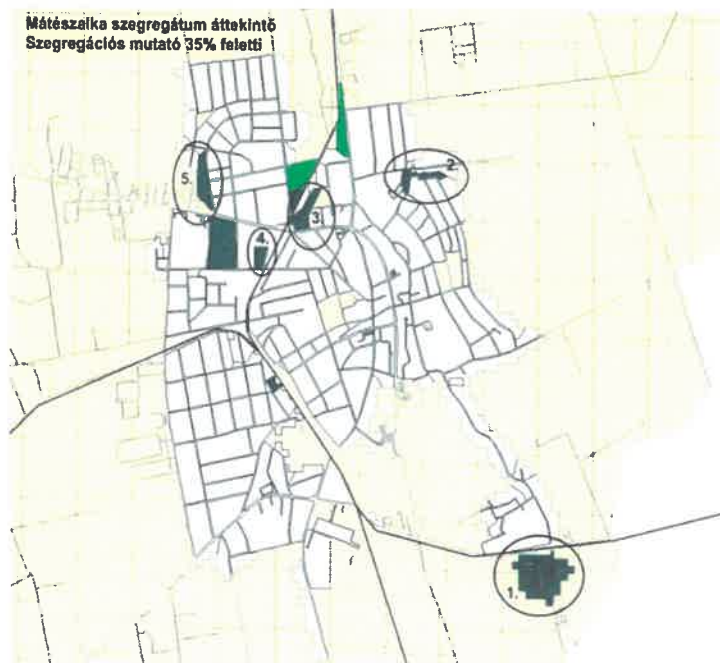
II. HELYZETELEMZÉS

1. A város földrajzi elhelyezkedése, térszerkezete

Mátészalka Magyarország észak-keleti szegletében, a megyeszékhelytől keletre helyezkedik el. A város fekvését tekintve az Észak-alföldi régióhoz tartozik, két (Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok) vármegyével egyetemben. A város vasúton és közúton egyaránt jól megközelíthető. Az M3-as autópálya Ór községig érő szakasza jelentősen megnövelte a város könnyebb elérhetőségét.

Mátészalka 6 városrészrel – Városközpont, Északi városrész, Keleti városrész, Déli városrész, Nyugati városrész, Ipari park - rendelkezik. A város településszerkezetét a mozaikszerű tagoltság jellemzi, ez a fajta térbeli egyenlőtlenség hozzájárult többek között ahhoz is, hogy izolált közösségek alakultak ki.

A KSH 2011-es népszámlálási adatait alapul véve Mátészalkán 5 szegregátum került kijelölésre.



A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területeket szegregációs folyamatok veszélyeztetik. A városrészek közül az Északi városrészben kettő, a Keleti, Déli és Nyugati városrészekben egy-egy szegregátum található. A szegregációval veszélyeztetett mindkét terület az Északi városrészben található.

2. Demográfiai adatok

A város lakosság száma csökkenő tendenciát mutat. A város lakónépességének és állandó népességének alakulását a következő táblázat szemlélteti:

Mátészalka	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lakónépesség (dec. 31.) (fő)	16978	16902	16864	16532	16576	16387	16152	15874	15643	15351
Állandó népesség (dec. 31.) (fő)	17347	17303	17338	17106	17036	16910	16724	16486	16229	16045

Forrás: TEIR KSH-TSTAR

A népesség korcsoportok szerinti összetétele tekintetében a népesség elöregedésére utaló folyamatok rajzolódnak ki. A 0-14 éves korú állandó lakosság száma folyamatosan csökken, míg a 65 év feletti állandó lakosok száma folyamatosan növekszik. A népesség csökkenésében a természetes fogyás mellett az elvándorlás is szerepet játszik.

3. Gazdasági jellemzők, foglalkoztatási helyzet

Mátészalka Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye egyik decentruma, szerepe a vármegye gazdaságában kiemelkedő jelentőségű, fontos szerepet játszik a vármegye egészének fejlesztésében. A város megyén belüli gazdasági súlyát igazolja, hogy a megyei közép vállalkozások (50-249 fős) 7,5%-a, a nagyvállalatok (250 fő feletti) 9,4%-a Mátészalkán működik, mely a város népesség részesezésénél (2,96%) jóval magasabb arány.

Mátészalka népességének iskolai végzettsége mind a 2001-es, mind a 2011-es népszámlálás adatai alapján kedvező képet mutat, a népesség képzettsége magasabb a vármegyei és az országos átlagnál.

A foglalkoztatottak foglalkozási főcsoport szerinti megoszlása (Népszámlálás 2011) tekintetében az ágazatok közül az ipari szektorban foglalkoztatottak aránya a meghatározó. A város magas foglalkoztatási potenciálja ellenére is magas a más településre dolgozni járó foglalkoztatottak száma. A nyilvántartott álláskeresők száma és aránya az elmúlt évtizedben összességében csökkenő tendenciát mutat.

4. Humán közszolgáltatások

4.1. Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, gyermekvédelmi szakellátás

4.1.1. Mátészalka Város Önkormányzat által biztosított szociális és gyermekjóléti szolgáltatások

Az Önkormányzat a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények útján biztosítja gyermekjóléti és szociális szolgáltatásait. A Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények alapszolgáltatásain túl – szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, szenvedélybetegek közösségi alapellátása, családsegítés és gyermekjóléti alapellátás - két bölcsődei tagintézményt működtet, hajléktalanok átmeneti szállását tart fenn és fogyatékos személyek nappali ellátását biztosítja. Az intézmény önálló szervezeti egységeként működik a mátészalkai járás egész területét ellátó Család- és Gyermekjóléti Központ. A Központ keretein belül tevékenykedő óvodai és iskolai segítők a járás minden köznevelési és szakképző intézményében jelen vannak.

Mátészalka Város Önkormányzata az időskorúak nappali ellátását a Szatmári Református Egyházmegyével kötött ellátási szerződés útján biztosítja.

Mátészalka Város Önkormányzata és „GYOFI” Szolgáltatási Központ között 2021. december 9. napjától kezdődően ellátási szerződés jött létre a gyermekek átmeneti gondozása gyermekjóléti alapellátás biztosítása érdekében a Remény Családok Átmeneti Otthona fenntartóváltását követően.

4.1.2. Szendélybetegek közösségi alapellátása

A Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás megalakulásakor az Intézmény feladatkörébe került a már korábban bevezetett közösségi ellátások szociális alapszolgáltatás biztosítása is, mely feladatellátás 2013. januárjában megszűnt.

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testülete 135/2016. (X. 26.) Kt. számú határozatával döntést hozott arról, hogy a szenvedélybetegek közösségi ellátását Mátészalka Város közigazgatási területére kiterjedő ellátási területtel ismét biztosítani kívánja a Társulás Intézménye útján. A szenvedélybetegek közösség ellátása 2017. márciusától indult újra. A Szendélybetegek Közösségi Ellátása normatív támogatás igénybevételel működik. Az intézmény 40 feladatmutató után kapja a normatívát. Az ellátásban F10-F19 BNO kóddal rendelkező kliensek részesülnek.

A közösségi ellátás célja, hogy az általa gondozott szenvedélybetegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe. Filozófiája szerint, a negatív folyamatok megállíthatók és megfordíthatók, a változásra és a felépülésre mindig van lehetőség. A szenvedélybetegségek hatékony kezelésének fontos tényezője, hogy a beavatkozás minél korábban megtörténjen.

A közösségi gondozás alapszolgáltatás, melynek keretében a klienseknek biztosítani tudják, hogy lakókörnyezetükben kapjanak segítséget. A lakókörnyezet megismerésével lehetőség van arra, hogy egyénre szabott gondozási tervet készítsenek, amely eredményesebbé teszi a bizalom kiépítését és segíti a beavatkozási célok, stratégiák kialakítását, tervezését, valamint a kompetenciahatárok tisztázását. Azáltal, hogy a gondozók betekintést nyernek a kliens mindennapi életébe, felhasználva a természetes erőforrásait, hatékony eredményeket érhetnek el. Segítséget nyújtanak a kliensek számára egészségi és pszichés állapotuk javításában; meglévő képességeik és készségeik megtartásában és fejlesztésében; munkához való hozzájárulásukban; a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában; a szociális és mentális gondozásukban; egészségügyi ellátáshoz való hozzájárulásukban és egyéni rehabilitáció szervezésében.

Kiemelt szerepet tulajdonítanak a társadalmi helyzet okozta aktuális élethelyzeteknek. A szenvedélybetegség hátterében általában van egy tartósan fennálló akut feszültséghelyzet, melyet kiválthat a munkanélküliség, lelki- vagy anyagi problémák, családi konfliktusok/válás, krónikus betegség, stb.

A feszültséghelyzetek társadalmi szinten kezdenek mindennapossá válni az emberek életében, a problémamegoldó eszközök pedig nem állnak a rendelkezésükre. A szerhasználat, illetve függőség hátterében gyakran rossz stresszkezelési-, illetve megküzdési mechanizmusok állnak, ezért fontos, hogy az ellátást igénybe vevők birtokában legyenek mindazon ismereteknek és készségeknek, amelyek segítik sikeres rehabilitációjukat.

Jó az együttműködésük a helyi felnőtt védelmi jelzőrendszerrel, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kórházak Addiktológiai Osztályával, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal. A kórházi szociális munkás támogatja és segíti a folyamatos kapcsolattartást a mátészalkai kórházzal.

A szenvedélybetegek személyiségéből adódóan, többnyire elutasító, rejtőzködő életmódot folytatnak, ezért a szolgálattal való kapcsolatba kerülésük is különböző módon történik:

- önkéntesen jelentkeznek: (ez a legideálisabb, hiszen már van motiváció a változásra, a változtatásra és így hatékony, eredményes a munka),
- pszichiáter szakorvos javaslatára,
- kórházi csoportfoglalkozás útján,
- rehabilitációs intézményben tartott csoportfoglalkozás útján,
- hozzátartozó, illetve ismerős útján.

4.1.3. Egyházi és egyéb fenntartók által biztosított szociális és gyermekjóléti szolgáltatások

A Szatmári Református Egyház által fenntartott Idősek Bentlakásos Otthona 48 férőhellyel működik, emellett nappali ellátást és étkeztetést is biztosít.

A városban népkonyha is üzemel.

Az idősgondozásban a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények Házi Segítségnyújtó Szolgálatán túl az Agapé Házi Segítségnyújtó Szolgálat is részt vesz. Az egyházi szolgáltató 2011 áprilisa óta végez idősgondozást, amely arra hivatott, hogy az idősek, betegek otthonukban maradván szakszerű segítséget kapjanak. Ezen egyházi fenntartású szolgáltató szociális étkeztetést is biztosít, valamint 2023 szeptembere óta működtet időskorúak nappali ellátását is.

A Tábita Alapszolgáltatási Központ szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás, a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Misszió által működtetett Segítő Szolgálat Mátészalkai Telephelye és az Oltalom Diakóniai Szolgálat házi segítségnyújtás szolgáltatást biztosít a városban élőknek.

4.1.4. Gyermekvédelmi szakellátás

Szabolcs- Szatmár- Bereg Vármegyei Gyermekvédelmi Központ 2016. július 01. napjával jött létre a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság integrációs törekvéseinek megfelelően.

A fenti időpont kezdetétől a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ Tiszadob, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ Nyírbogát és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ Baktalórántháza majd 2016. szeptember 01-től a Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Nyírbátori Éltes Mátyás Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Gyermekotthon és Kollégiumból a 40 fős gyermekotthoni része olvadt be a Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Mátészalkai Gyermekvédelmi Központba. Így lett a gyermekvédelmi intézmény neve: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ, melynek székhelye: 4700 Mátészalka, Képes Géza utca 2.

Az egész megyei otthont nyújtó szakellátást biztosító intézmény - kivéve a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat által működtetett Befogadóotthont - egy irányítás alá került. Az ellátandó terület az egész vármegyére kiterjed. Az ellátandó terület nagysága miatt az integrált intézmény 3 szakmai területre oszlik: a) mátészalkai terület, b) nyírbogáti terület, c) tiszadobi terület.

A mátészalkai szakmai területhez tartozik 1 db 48 fős gyermekotthon és 1 db 24 fős speciális gyermekotthon, 6 db 12 fős normál és 3 db 8 fős különleges gyermekotthon.

A Gyermekvédelmi központban kiemelkedően nagy hangsúlyt kell fektetni primer prevencióra, ennek okai a következők.

- A család nélkül felnövő fiatalok emocionális kontrollja eltér a családban élő kortársaknál mért értékektől, a mentális (lelki) „állóképességük” alacsonyabb szintű a családban nevelkedő gyermekekénél, fiatalokénál.
- A gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedettek későbbi társadalmi beilleszkedése, az életben való boldogulása jóval nehezebb és körülményesebb, mint más csoportoké.
- Ezen fiataloknál a serdülőkor időszakában a deviáns viselkedésformák, valamint a rizikómagatartásformák is halmozottan jelennek meg, ezen belül drog- és alkoholfogyasztásuk magasabb arányú, mint a kortárs csoportoké.

4.2. Köznevelés és szakképzés

Az önkormányzat által fenntartott Négy Évszak Óvoda három feladatellátási helyen, 16 csoport működtetésével biztosítja az óvodai ellátást. A városban három egyházi óvoda is működik, a Széchenyi Katolikus Óvoda 4 csoporttal, a Csetetekert Református Óvoda 5 csoporttal, a Mária Kertje Görögkatolikus Óvoda 5 csoporttal. A Mátészalkai Móra Ferenc Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben 2022/2023-as tanévtől 1 óvodai csoport kezdte meg működését, a 2023/2024-es tanévtől már két csoportban folyik gyógypedagógiai óvodai nevelés.

A város fontos oktatási központnak számít a térségben. Mátészalkán 5 általános iskola működik, melyből 3 intézménynek egyházi fenntartója van. A városban zene és egyéb művészeti oktatás is zajlik a Szatmár Alapfokú Művészeti Iskolában, amely művészeti iskolának valamennyi helyi általános iskolában van telephelye. A városban 4 középiskola, a gimnázium mellett három szakképzést nyújtó technikum és szakképző iskola működik

A városban működő általános és középiskolák:

- Kálvin János Református Általános Iskola

- Képes Géza Általános Iskola
- Mátészalkai Móra Ferenc Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Móricz Zsigmond Görögkatolikus Óvoda és Kéttannyelvű Általános Iskola
- Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi, Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda
- ÉASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Mátészalkai Esze Tamás Gimnázium
- Mátészalkai Szakképzési Centrum Déri Miksa Technikum, Szakképző Iskola, és Kollégium
- Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Technikum és Kollégium.

A városban minden iskola rendelkezik egészségtervvel, mely meghatározza az iskolai közösség életminőségének, életfeltételeinek, egészségi állapotának javítását. Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos (biológiai – pszichés) tennivalók elsajátításához,
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Az egészség nevelési programok legfontosabb alapelvei:

- a megelőzést szolgálja,
- tervezett, szervezett, rendszeres,
- az iskolák minden tanulója kiterjed,
- tudományosan megalapozott,
- helyes cselekvésre ösztönöz.

Fontos szerepet tölt még be az egészséggel kapcsolatos ismeretek bővítése, készségek javítása:

- készségek, képességek fejlesztése, mely hozzásegíti a tanulókat az ismeretek helyes használatához
- életvezetési készségek, képességek fejlesztése (dohányzás visszaszorítás, alkohol és drogprevenció, AIDS prevenció),
- a tanulók felelős magatartásának fejlesztése,
- felkészítés a stresszhatások feldolgozására,
- a lelki egészség, mint érték megismertetése.

A drogstratégia szempontjából nagyon fontos, hogy az iskolai egészségprogramok kitérnek az egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, dohányzás, egyéb szenvedélybetegségek, függőségek) megelőzésére.

Az iskolai egészségtervek foglalkoznak még a tanórán kívüli tevékenységekkel is:

- szabadidős foglalkozások,
- sportprogramok,
- prevenciós célból történő filmvetítések,
- csoportfoglalkozások,
- egészségnapok stb.

Az iskolai egészségtervek egyik legfontosabb célja az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, de legalább kompenzálása.

Az iskolák drogokkal kapcsolatos legfontosabb céljai:

- ismeretek bővítése,
- szülőcsoportok érzékenyítése, ismereteinek bővítése,
- egységes viszonyulás kialakítása drog témakörében, a konfliktuskezelés kultúrájának emelése.

4.3. Kulturális erőforrások

A város fontos szerepet tölt be a térség kulturális, közművelődési életében. A Mátészalkai Szentpétery Zsigmond Művelődési Központ és Színház széleskörű programkínálatot nyújt a helyi és térség lakosok számára.

A Képes Géza Városi Könyvtár 1952 óta áll az olvasók rendelkezésére.

A Szatmári Múzeum a térség összegyűjtött szellemi és tárgyi örökségének legrangosabb központja. A múzeumban található Közép-Európa legnagyobb szekér-, kocsis és hintógyűjteménye.

4.4. Sportolási és szabadidős lehetőségek

A Mátészalkai MTK Sportegyesület hosszú évtizedek óta működik a városban. Jelenleg az egyesületen belül labdarugó, kézilabda, judo, Shito-Ryu (Mitsuya-Kai) karate, Kyokushin karate, Shotokan Karate asztalitenisz szakosztály, valamint 2017 augusztusától 8. szakosztályként a vízi sportok szakosztálya is működik. A labdarugó és a kézilabda szakosztályok taglétszáma a legnagyobb az egyesületen belül. A szakosztályok nagy hangsúlyt fektetnek az utánpótlás-nevelésre.

A köznevelési intézmények mindegyike rendelkezik tornaszobával, tornateremmel, a városi sportcsarnok a nagyobb sporteseményeknek ad otthont.

A városban két műfüves pálya, három futópálya és két sportpark áll a sportolni vágyók rendelkezésére. A városi sportpályán civil támogatással extrém sportolásra alkalmas terület került kialakításra. A gyönyörű környezetben található Mátészalka Városi Uszoda és Strandfürdő több medencével, wellness szolgáltatásokkal és gyógyhatású termálvízzel várja vendégeit. Nyári hónapokban a Városi Uszodához tartozó stand is várja a látogatókat.

A városban több edzőterem működik, az iskolák tornatermei tanítási időn kívül lehetőséget biztosítanak sportolási tevékenységekre (foci, aerobick, kosárlabda stb.).

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a városi játszótérek karbantartására. A Kossuth utca rekonstrukciója, valamint a Szalkai László tér felújítása során két új játszótér is létesült. A strand területe mellett kialakított Gólyakerti-tó várja a pihenni, kikapcsolódni és sportolni vágyókat, hiszen a tavat körülvevő sétányon túl futókör is várja az ideérkezőket.

A több éve bezárt mozi 2021 augusztusában ismét megnyitotta kapuit. A 2 termes, 240 férőhelyes mozi modern moziélményt nyújt a mozi kedvelőinek.

4.5. Egészségügyi ellátás

Mátészalkán a lakosság egészségügyi alapellátása 10 háziorvosi, 4 házi gyermekorvosi és 4 fogászati körzetben biztosított. Az önkormányzat 6 területi védőnői ellátási körzetet és 5 iskola-
védőnői ellátási körzetet alakított ki, a városban működik két iskolafogászati körzet is működik. Az egészségügyi szakellátásról a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház Mátészalkai Tagkórháza gondoskodik. A városban 9 gyógyszertár működik.

4.6. Egészségfejlesztési Iroda

A Mátészalkai Járásban 2018. március 1-jétől működik Egészségfejlesztési Iroda (EFI), mely a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház (SZSZBVK) irányítása alá tartozik. Az EFI célkitűzése az egészségügyi ellátórendszer – elsősorban primer prevenció – funkcióinak fokozása, a lakosság egészségtudatosságának növelése és az egészségfejlesztés. Ezen célok elérését az önkormányzatok, az alapellátást biztosító szolgáltatók (egészségügyi és szociális szféra), a járásban található egészségügyi és oktatási intézmények, a civil szervezetek, az egyházak együttműködésével próbálják megvalósítani. Az Iroda minden évben az irányító hatóság (Országos Kórházi Főigazgatóság) által meghatározott feladatlista alapján állítja össze a megvalósítandó programokat. A számos témát felölelő egészségfejlesztési programok között az EFI a szenvedélybetegségek témakörét érintő programokat is szervez (a teljesség igénye nélkül: Dohányzás leszokást támogató csoport, Egészséges iskolások – általános iskolai egészségfejlesztés, Egészségesen minél tovább (hátrányos helyzetűeknek szóló program), Egészségnap a Dohányzásmentes világnap alkalmából, Egészségnap a Füstmentes világnaphoz kapcsolódva, Élhetőbb világ (Mátészalka Rendőrkapitánysággal együttműködve megvalósított program), Mutasd az irányt – drogprevenció program diákoknak.)

5. Rendőrség

A jelenleg is életben lévő utasítások, rendőrségi prevenció programok (IBT, DADA, Ellenszer) és az általános rendőri feladatok elvégzése hozzájárul a felnövekvő generáció egészséges életvitelének kialakításához. A rendőrség feladatellátása során különös tekintettel a Drogellenes Stratégiájára, felelősségteljes munkáját azzal az egyértelmű céllal végzi, hogy optimális legyen a közbiztonság, és az itt élők biztonságérzete. Ezen prevenció területek kifejezetten a hatékony cselekvésre épülnek, mivel a rendőrség kiemelt célja a szerhasználói magatartás megelőzése.

A szükséges intézkedéseket a Mátészalkai Rendőrkapitányság minden esetben megteszi:

- ifjúságvédelmi akciót szervez és tart minden hónapban, célirányos helyszíni ellenőrzéseket végez a szórakozó helyeken, kereskedelmi egységekben,
- külön közlekedési akciót szervez a kábítószer fogyasztással összefüggő balesetek megelőzése érdekében,
- prevenció feladat a kapitányságon, hogy telefonon és e-mailben is kereshető, tájékoztató, tanácsot ad és fogadóórát tart,
- személyesen jelen vannak, az oktatási intézményekben tematikus felvilágosító előadásokat tartanak,
- az Elfbar és egyéb dohánytermékek visszaszorítása érdekében felveszik a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal, és közös előadássorozatot indítanak el,
- a Mátészalkai Déri Miksa Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban szociális szakemberrel, ifjúságvédelmi előadóval a kábítószer fogyasztás szankcionálására, jogkövetkezményeire hívják fel folyamatosan a figyelmet,
- tájékoztatják a lakosságot online és személyesen is a visszaélések megelőzése érdekében,

- 12 településen szervezett előadást partnerségben az Egészségfejlesztési Irodával "Élhetőbb világ" elnevezésű programmal, ahol közel 600 szülővel találkoztak,
- képzéseken vesznek részt tudásuk elmélyítése érdekében, a reformok, tendenciák, jó gyakorlatok elsajátítása érdekében,
- részt vesznek a társszervek által szervezett képzéseken, konferenciákon,
- szülői értekezleten vesznek részt,
- tantestületi gyűlésen vesznek részt,
- részt vesznek a nyári táborokban, ezzel is elősegítve a hasznos szabadidő eltöltését,
- speciális, saját programsorozatot indítanak tradicionális családi értékekre építve a gyermek és fiatalok önbecsülésének növelése érdekében, az emberi jogok tiszteletben tartásáért, a nemet mondás elsajátításának céljából,
- a város facebook oldalán írásos anyagot tesznek közzé,
- a terjesztő típusú magatartások miatt eljárást indítanak.

III. A KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS

A helyi drogstratégia elkészítési folyamatában a Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2022 novemberében kérdőíves felmérést indított el. A kérdőívet a Fórum szakmai vezetője állította össze a KEF képviselők javaslatainak figyelembevételével. A kérdőív a drogfogyasztási szokásokra irányuló kérdéseken túlmenően dohányzási, illetve alkoholfogyasztási szokásokra vonatkozó kérdéskört is tartalmazott. A kérdőíves adatfelvételt az óvodai és iskolai szociális segítők segítő közreműködésével az iskolák bonyolították le.

1. A kérdőíves adatfelvétel célcsoportja

Célcsoport: a városban működő iskolák 7., 8., 9., 11. és 13. évfolyamain tanuló diákjai függetlenül attól, hogy mátészalkaiak, vagy csak iskolai éveiket töltik a városban. A kérdőíves adatfelvételben mind a 9 helyi iskola részt vett. Az adatfelvételbe bevont évfolyamokon tanuló diákok száma a felmérés időszakában 1.418 fő volt.

A papíralapú kérdőívet 1.163 diák, azaz a célcsoportba tartozó diákok 82%-a fő töltötte ki.

2. Az alkalmazott kérdőív

A kérdőív anonim, a kitöltő személlyel nem azonosítható. A kérdőív statisztikai célra felhasználható adatokon túl (a tanuló életkora, neme, lakóhelye, iskolai évfolyama) 23 kérdést tartalmazott. 6 kérdés a dohányzási, 7 kérdés az alkohol és 10 kérdés a drogfogyasztási szokásokra, a droggal kapcsolatos ismeretekre, a prevencióra vonatkozott.

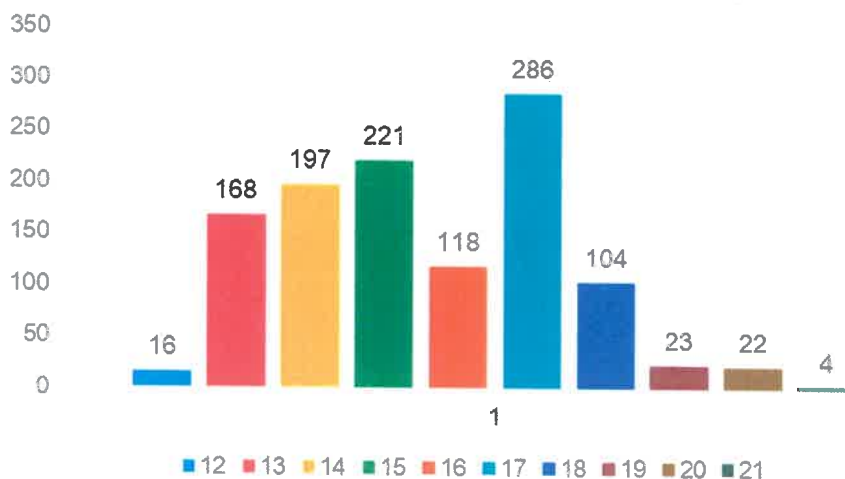
3. A kérdőíves adatfelvétel eredményei

3.1. A válaszadókra vonatkozó adatok

A kérdőívet kitöltő válaszadók közül 1.159 fő válaszolt az életkorra, 1.156 fő a nemre, 1.157 fő a tanulmányaira, 1.156 fő a lakóhelyére vonatkozó kérdésre.

1. ábra

A válaszadók életkori megoszlása (fő)



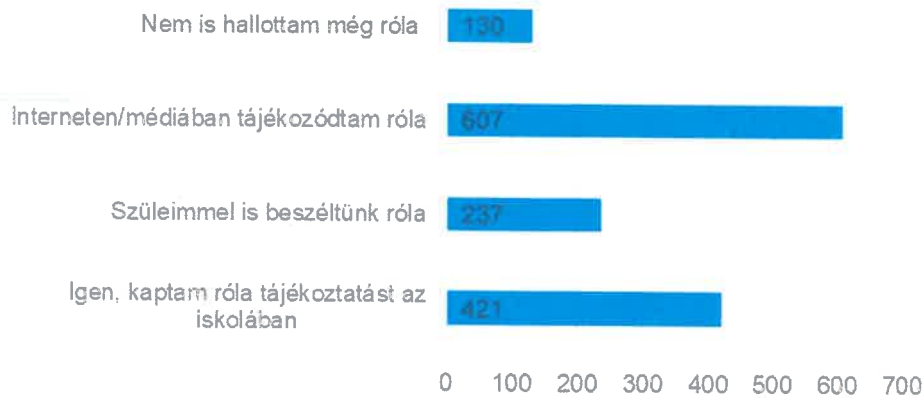
A válaszadók 46,6%-a volt lány, 53,4%-a fiú. A kérdőívet kitöltők közül 402 általános iskolai (7. osztályos: 215 fő; 8. osztályos: 187 fő), 755 középiskolai (9. osztályos: 278 fő; 11. osztályos: 402 fő; 13. osztályos: 75 fő) tanulmányokat folytatott a kérdőív kitöltésekor. A válaszadók 48,7%-a mátészalkai lakos. A mátészalkai járás településein túl a Baktalóránházai, a Csengeri, a Fehérgyarmati, a Nyírbátori és a Vásárosnaményi járás településeiről érkeztek diákok a város intézményeibe.

3.2. Dohányzással kapcsolatos kérdések

1. kérdés – Szoktál valamilyen dohányterméket fogyasztani?
2. kérdés – Ha igen, akkor milyen típusú eszközt/dohányterméket használsz?
3. kérdés – Ismered az Elf Bar elektromos cigaretta káros hatásait?
4. kérdés – Vásároltál/használt már Elf Bart?
5. kérdés – Milyen rendszerességgel vásároltál/használtál Elf Bart?
6. kérdés – Az elmúlt 30 napban hányszor dohányoztál?

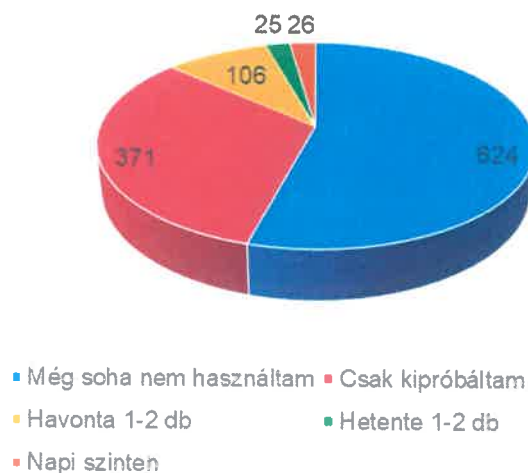
A dohányzásra vonatkozó 1. kérdésre 1.158 diák adott választ. A válaszadók 27,3%-a dohányzik, a válaszadók 72,5%-a nemmel válaszolt erre a kérdésre. A dohányzók 18,9%-a „hagyományos” cigarettát, 8,3%-a elektromos cigarettát, 12,7%-a Iqost, 7,9%-a Glo-t használ. A 3. kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy a diákok ismerik-e az Elf Bar elektromos cigaretta káros hatásait. A válaszadók 11,2%-a nem hallott még az Elf Bar cigaretta káros hatásairól. A diákok legnagyobb százalékban (52,4%) az interneten, médiában tájékozódott a káros hatásokról, emellett nagy szerepet kapott az iskolai tájékoztatás is.

Az Elf Bar elektromos cigaretta káros hatásainak ismerete



A válaszadó diákok 34,7%-a vásárolt, használt már Elf Bart. A válaszadók Az Elf Bar használatának rendszerességére adott válaszait az alábbi ábra mutatja be. 624-en, azaz a válaszadók 54%-a még soha nem használt ilyen dohányterméket, de a válaszadó diákok 32,1%-a már kipróbálta.

Elf Bar használatára vonatkozó válaszok



A 6. kérdés a dohányzás gyakoriságára kérdezett rá. 317 diák vallott ebben a kérdésben arról, hogy a kitöltést megelőző 30 napban milyen gyakorisággal dohányzott, 836 diák azt a választ jelölte meg, hogy nem dohányzott. A dohányzás gyakoriságát meghatározó három megadott válaszon túl lehetőséget biztosítottunk arra, hogy a dohányzás gyakoriságára más választ is megadjanak. A válaszadók 6,5%-a napi egy doboz cigarettát is elszív. 6,9% hetente 1-2 doboz cigarettát fogyaszt el, 7,5% minden nap elszív 1-2 szál cigarettát.

3.3. Az alkoholfogyasztással kapcsolatos kérdések

7. kérdés - Milyen gyakorisággal szoktál alkoholt fogyasztani?

8. kérdés - Gyakran kerülsz erősen ittas állapotba?

9. kérdés - Hány éves korod óta fogyasztasz alkoholt?

10. kérdés - Hol szoktál alkoholt fogyasztani?
 11. kérdés - Milyen fajta alkoholos italokat részesítesz előnyben?
 12. kérdés - Ha iszol, miért iszol nagyobb mennyiségben?
 13. kérdés - Hogyan állnak a szüleid ahhoz, hogy szoktál alkoholt fogyasztani?

Az alkoholt nem fogyasztók száma az egyes kérdésekre adott válaszoknál elért számokat és arányokat mutat, arányuk 26,1% és 35,6% között mozog. Az alkoholt ritkán fogyasztók száma a válaszadók 50%-át teszik ki. 23,3% havi, heti, napi rendszerességgel alkoholt fogyaszt.



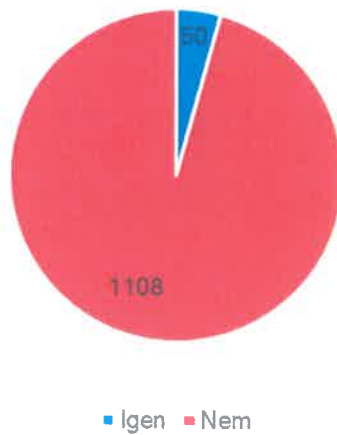
Az alkoholt fogyasztó fiatalok 18,5%-a 10-13 éves kora óta fogyaszt alkoholt, 48,9%-a 14-17 éves kora óta. A diákok bevallása szerint a szülők csupán 4 %-a nem tud gyermeke alkoholfogyasztásáról, 12,9% ellenzi azt, 46,6% viszont közömbös ezzel kapcsolatban. A fiatalok zömében otthon, házibuliban, szórakozóhelyen fogyasztanak alkoholt. A válaszadók csupán 3%-a kerül gyakran erősen ittas állapotba, 21,8%-kal már előfordult ilyen, de csak néhány alkalommal. Nagyobb mennyiségű alkoholt döntő többségében (44,4%) szórakozások alkalmával fogyasztják a fiatalok, de ellazulás céljából (16,4%) és baráti ösztökélésre (13,5%) is fogyasztottak már nagyobb mennyiségben. Iskolai stressz, konfliktus feloldására 93 diák választotta a nagyobb mennyiségű alkoholfogyasztást.

3.4. Droggal kapcsolatos kérdések

14. kérdés - Van-e információd a drogok fajtáiról, beszerzési lehetőségéről?
 15. kérdés - Honnan szerzel ismereteket a drogok negatív hatásáról?
 16. kérdés - Részt vettél-e már dropprevenciós (megelőzés) előadáson?
 17. kérdés - Fontosnak tartod a dropprevenciós (megelőzés) csoportfoglalkozásokat?
 18. kérdés - Előfordult már, hogy drogot fogyasztottál?
 19. kérdés - Milyen gyakorisággal élsz drogokkal?
 20. kérdés - Hol és miért használsz drogot (bármiféle drog, gyógyszer + alkohol, alkohol + energital)?
 21. kérdés - Ismersz támogató/segitő közösséget, ahová drog/alkohol/dohánytermék függők, illetve családtagjaik fordulhatnak?
 22. kérdés - Ha droggal kapcsolatos problémád adódna, kihez fordulnál segítségért?
 23. kérdés - Szerinted melyik tényező befolyásolja leginkább a drogfogyasztást?

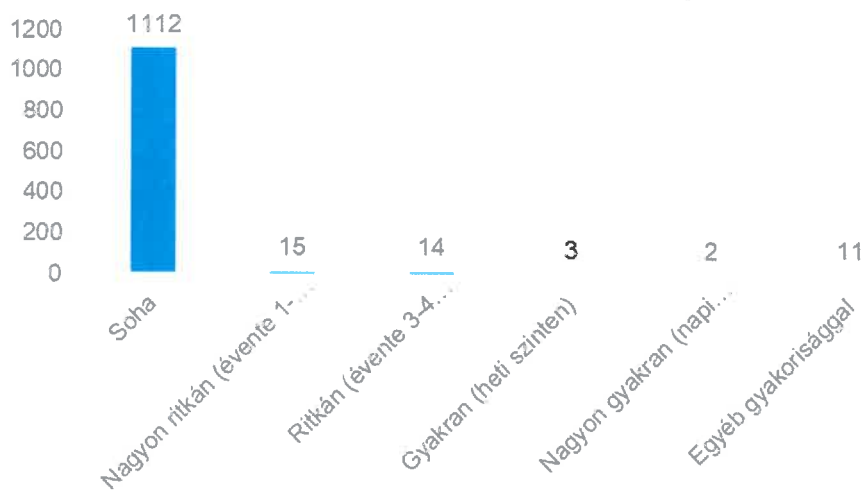
A fiatalok döntő többségben az internetről, médiából, iskolai tájékoztató előadásokból, rendőrségi foglalkozásokból szereznek tudomást a drogok negatív hatásairól. A válaszokból kiderül, hogy a szülők hozzáállása is fontos, hiszen 31,8%-uk a válaszadók a szüleivel is beszélt a drogok negatív hatásairól. A válaszadó diákok 47,1%-a már részt vett drogrevenüciós előadáson. A drogrevenüciós foglalkozásokat a válaszadók több mint fele (51,3%) tartja fontosnak.

Drogfogyasztás

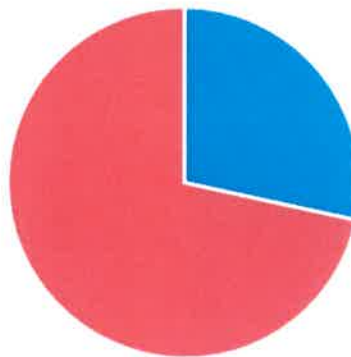


A válaszadók 4,3%-a fogyasztott már drogot. Ez az arány megközelítőleg azonos a droghasználat gyakoriságára vonatkozó kérdésre adott válaszoknál is.

A drogfogyasztás gyakorisága



Támogató/segítő közösségekről információ



- Igen, kaptam róla tájékoztatást
- Nem, semmilyen információm nincs ezzel kapcsolatban

A válaszadók több mint kétharmada nem ismer olyan támogató/segítő közösséget, ahová drog/alkohol/dohánytermékfüggőség esetén fordulhatnának.

Drogprobléma esetén segítségért elsősorban a családhoz (905 fő, 79,5%) és a barátokhoz (377 fő, 33,1%) fordulnának a válaszadó diákok, de a civil szervezetek, segítő szervezetek, házi orvosok megjelölése is számottevő ennél a kérdésnél.

A válaszadók közel 70%-a a szociális háttér (család, lakhatás, barátok) jelölte meg a legnagyobb befolyásoló tényezőnek. Közel azonos megjelölést kapott az egészségi állapot (fájdalom, betegség: 25,9%) kulturális háttér (szülők iskolai végzettsége, szórakozási és szabadidős lehetőségei: 22,8%), a pillanat körülményei (26,8%).

4. A kérdőíves felmérés összegzése

A kérdőíveket a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum dolgozta fel. A kérdőíves felmérés eredményei a következő 5 évre szóló drogstratégia alapját képezik. A felmérésből is kitűnik, hogy Mátészalkán elsősorban a primer prevencióra kell építenünk, mert ez szolgálja közvetlenül a tanuló közösség érdekét.

A felmérés kapcsán megállapítható, hogy egy elmagányosodott, a digitális eszközöktől függő generációról beszélhetünk. Ennek következtében hatékonyabb együttműködésre van szükség a partnerszervezetek között, fontos összehangolni a prevenciók előadásokat. Nagyon fontos, hogy egy-egy témát többször és hatékonyabb módon is megközelítsünk. A felmérésből az is kiderül, hogy kevésbé értik egymást a felnőttek és a fiatalok, de a családok működésében is „rendszerhiba” van. A droghasználat és a szenvedélybetegség kapcsán hatékony kommunikációt kell kialakítani a szülők, az iskola és a Család és Gyermekjóléti szolgálat között. A droghasználat során nagyon fontos kitérni a jelzőrendszer hatékony működésére.

A családokon kívül a közösségi együttlétre is nagyon oda kell figyelni, illetve az általános iskolából a középiskolába való átmenetre is. Iskolaváltás esetén fontos kitérni arra, hogy a gyerekek, fiatalok tudják, mikor és kitől kérhetnek segítséget, ehhez szükséges a hatékony kommunikáció. A drog és szenvedélybetegség bárkit érinthet, ezért is van szükség a folyamatos tájékoztatásra. A megelőzés minden körülmények között hasznosabb és hatékonyabb is, mint a kezelés. A prevenció kapcsán fontos megemlíteni, hogy a fiatalok részére olyan szabadidős foglalkozásokat, sportolási lehetőségeket kell teremteni, mely leköti a felesleges energiákat és építi a csapatszellemet.

IV. JÖVŐKÉP ÉS CÉLKITŰZÉSEK

1. Jövőkép és küldetés

Mátészalka Város Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy olyan támogató környezet jöjjön létre a városban, mely végső soron biztosítja polgárainak a lehető legmagasabb szintű életminőség elérését.

A stratégia középpontjában az egészség, illetve az egészség megőrzéséhez szükséges feltételrendszer áll, valamint az a szándék, hogy támogassa a fiatalokat a kábítószer használat nélküli életvitel kialakításában. Ez a feladat azért is fontos, mivel a városban nincs kezelőhely és a legközelebbi drogambulancia Nyíregyházán található. A városban csak Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása működik, mely támogatást tud nyújtani a gyógyulni akaró tizenhatodik életévét betöltött fiatalok, illetve családtagjaik részére. Az önkormányzat kezdeményezésére a 2013-ban megszűnő szenvedélybetegek közösségi ellátása 2017. márciusában újraindult a városban. 40 feladatmutató erejéig (40 fő) részeseül az intézmény normatívában, de az ellátottak száma éves szinten 50 főt is meghaladja.

Megyei szinten megtalálható szenvedélybetegek otthona, átmeneti otthona és drogambulancia.

Stratégiai célok

- Fokozni kell az egészségügyi és aszociális ellátórendszer együttműködését.
- Együttműködés a veszélyeztetett társadalmi csoportok érdekében.
- Hiányzó szolgáltatási elemek bevezetése.
- Szolgáltatások egymásra épülésének biztosítása.
- Fontos lenne, illetve hiánypótló a városban önsegítő csoport szervezése.
- Támogatást igényel a szakemberek addiktológiai képzése, a továbbképzéseket helyben megszervezni számukra
- Elő kell segíteni a szakemberek és a társadalom érzékenyítésére alkalmas művészeti tevékenységeket a fiatalok körében (filmforgatás, fotózás, novellairás stb.)

Hosszú távú célok:

- A helyi médiában rendszeresen és szervezeten jelenjenek meg az egészségneveléssel, drogrevenzióval, szenvedélykérdésekkel kapcsolatos tartalmak, információk.
- Iskolán kívüli, a szabadidő eltöltésére más alternatívát nyújtó prevenciós programok bővítése, folyamatos működtetése a humán erőforrás és költségvetés biztosításával.
- Komplex közösségi terek létrehozása.

Rövidtávú célok:

- Tovább javuljon a KEF-en belüli információáramlás.
- A KEF identitásának további erősítése, csapatbővítés.
- Legyen jobban informált a helyi társadalom (lakosság, családok) a szenvedély- és mentálhigiénés problémákat ellátó helyi intézményhálózat tekintetében.
- Egészségnapok szervezése a jobb informáltság érdekében.
- A helyi médiában rendszeresen jelenjenek meg információk a „drogalternatívát jelentő” szabadidős programokról.
- Új drogrevenziós drámafoglalkozások tematikájának kidolgozása.
- Egészségfejlesztő program kidolgozása már az óvodás korúak számára is.

- Az egészségtudatosságra nevelés további erősítése a kerület köznevelési intézményeiben, az óvodai neveléssel kezdődően.

2. Prevenció

Stratégiánk a prevencióra épül, ezen belül is a primer prevencióra. A prevenció jelentheti általánosan a szerhasználat megelőzésére irányuló beavatkozásokat, iskolai prevenciós előadások, vagy hosszabb távú programok megvalósítását, vagy célzottan a rizikócsoportha tartozó korosztályok vagy csoportok számára kialakított programot.

2.1. A prevenció általános céljai

- A fiatalok egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése, közösségek alakulásának támogatása, a szabadidő hasznos eltöltésének támogatása, a lehetőségek megismertetése.
- Az érintettek nagyobb számban való elérése a városban, különböző közösségi szinterek által biztosított programok által (pld. Szalkai L. tér, Szatmár Múzeum, Sportcsarnok, Szentpéteri Zsigmond Művelődési Központ és Színház, Czukor Adolf Filmszínház).
- Gyermek és serdülőkori pszichés problémák észlelése és kezelésbe vételük elősegítése. Ebben az esetben nagyon fontos a szülők és az oktatási intézmények hatékony együttműködése.
- A droghasználat terjedésének mérséklése, illetve egyéb káros szenvedélyek korai megkezdésének mérséklése. Nagyon fontos lenne, hogy a fiatalok dohányzásának kezdeti időpontja minél későbbi életkorra tolódjon ki, mert a felmérés eredménye is azt mutatja, hogy nagyon fiatal korban már dohányoznak a diákok. Az alkohol fogyasztásának kezdetét is minél későbbi időpontra kell tolni, illetve nagyon fontos lenne, hogy a fiatalok megismerjék a kulturált alkoholfogyasztást, ezzel is elkerülve a részegség állapotát, mely igen rossz hatással bír a fiatal fejlődő szervezetre. A droghasználattal kapcsolatban, pedig erősíteni kell a fiatalokban, hogy azokat kövessék, akik nem próbálták ki, illetve nem is használják az illegális drogokat.

2.2. Az egyes szinterek tekintetében kitűzött célok

a. család

A család, mint a szocializáció első szintere, nagyon hangsúlyos a gyermekek testi, lelki, fizikai és egészségi állapotáért. Ezért is nagyon fontos feladat a családok támogatása, szakismeretekkel való ellátása, különös tekintettel a szegregátumokban élő, többszörös hátránnyal rendelkező családok esetében.

Nagyon fontos a megelőzés szempontjából az édesanyák mentálhigiénés, lelki egészségének támogatása. Minden területen fontos a szülők tájékoztatása nevelési szabályokról, nevelési feladataikról. Nagyon jó lehetőséget biztosítanak erre a

- Baba-mama klubok, kórházi és védőnői tevékenységek.
- Család- és gyermekjóléti tevékenységek.
- Óvodai, iskolai szülő értekezletek, családinapok.
- Egészségügyi és szociális intézmények - civil szervezetek bevonásával gyermekneveléssel foglalkozó rendezvények, közösségi terek, illetve szülőklubok létrehozása, fenntartása.
- Információs kiadványok, internetes fórum.

Nagyon fontos, hogy a szülőket olyan programok által érjük el, mely szükséges a szülői kompetenciák megerősítésében.

b. óvoda

- Az óvodáskorú gyermekek szüleivel fontos tudatosítani azt a tényt, hogy a gyermek nevelése, egészségvédelme, értelmes szabadidő eltöltési szokásainak kialakítása elsősorban a mintakövetésen múlik. Nagyon fontos ebben a korban a helyes értékrend kialakítása. Az oktatási intézményekben dolgozók, illetve segítőszervezetek egyik legfontosabb feladata a szülők támogatása.
- Fontos feladat az óvodai dolgozók felkészítése a szülőkkel való eredményes kommunikációra.
- Programok szervezése, mely felkészít a konfliktuskezelésre, illetve a hatékony kommunikációra.
- Szakmai segítségnyújtás a hatékony és komplex egészségfejlesztés és megelőzés területén.

c. iskola

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy megértsék és növeljék befolyásukat a saját egészségük meghatározói felett annak érdekében, hogy egészségük jobb legyen. Szemléletmód, amely a társadalmi és a gazdasági jólétet szolgálja interszektorális módon. Képesség, amely az egyén és csoport szintjén megvalósítja és fenntartja az egészség állapotát. Kiemelt felelőssége van ebben az iskoláknak, mivel az iskola a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedésének fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni, és az életfordulókon (serdülőkor, ifjúkor) fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett - a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme, mivel már kora gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermekek egészségről alkotott fogalmát.

Nagyon fontos minden iskolában hangsúlyosabbá tenni a prevenció fontosságát a drogmegelőzés területén, hatékony együttműködés keretében úgy nevezett „jó gyakorlatok” bemutatása által.

- Fontos lenne pedagógus továbbképzések (lehetőleg tantestületi), tréningek szervezése a következő témakörökben: mentálhigiéne, kiegészítő megelőzése, káros anyagok, illetve egyéb függőségek témakörében (pl. indokolatlan gyógyszerhasználat, dohányzás, alkohol, drog témakörökben).
- Iskolai drogügyi koordinátorok képzésének, továbbképzésének megvalósítása és munkájuk támogatása a város valamennyi oktatási intézményében.
- Az iskola-egészségügyben dolgozó szakemberek munkájához szükséges feltételek biztosítása.
- Nagyon fontos a diákönkormányzatokkal való hatékony együttműködés kialakítása, erősítése, támogatása.
- Klubhelyiségek biztosítása, illetve kialakítása diákok számára, nemcsak a belvárosban, hanem a szegregátumban már működő közösségi házakban is.
- Az érettségi feltételeként bevezetésre került ötven órás közösségi szolgálat tevékenységei között prevenciót célzó feladatok ellátása.
- Kortárs segítők képzése és támogatása az oktatási intézményekben.
- Honlap készítés és fejlesztés, illetve informatikai eszközök igénybevétele a prevenció érdekében (pl. rövidfilm forgatás ...)

- Egészségnevelési pályázatok figyelése és azokban való részvétel fontosságának hangsúlyozása.
- Tanórán kívüli programok szervezése: – drogellenes rendezvények, egészségvédelmi nap, hét, hónap szervezése támogatása, városi sportrendezvények, szabadidősportok.
- Nagyon fontos cél a kulturált, „drogmentes” szabadidő eltöltési és szórakozási lehetőségek támogatása.
- Tapasztalatcsere, együttműködés a városban működő oktatási intézmények között.
- Az oktatási intézményekben tanuló, a szegregátumban nevelkedő több hátránnyal is rendelkező gyerekekre különös odafigyelés és támogatás. A 2023-ban kezdődő „Szociális városrehabilitáció az 1. szegregátum területén” elnevezésű projekt több foglalkozása a prevenciót célozza meg.

d. Szabadidős színterek

Nagyon fontos hangsúlyozni azt a tényt, hogy az oktatási helyszíneken kívül, milyen fontos szerep illeti meg a szabadidős helyszíneket.

- Minden esetben nagyon fontos támaszkodni a helyi közösségek erőforrásaira, velük együtt olyan közösségi tevékenységek lehetőségét megteremteni, mely vonzó alternatívát jelent a fiatalok számára.
- Szabadidő szervezés területén működő szervezetek programjainak támogatása.
- Közösségi programok, egyházak közösségi munkájának támogatása.
- Egészséget támogató szabadidős sportok népszerűsítése, lehetőségek ismertetése. (pl. Városi uszoda, a városban megtalálható szabadon használható futókörök, a városi sportpálya, az iskolák tornatermei, a speciálisan mozgással összefüggésbe hozható tevékenységek, néptánc, a kerékpárutak, melyek, már szinte az egész várost behálózzák)
- Együttműködés sportegyesületekkel (pl. MMTK).
- Lakótelepi szabadidős sport kezdeményezése.
- A lakótelepi sportpályákon megjelenő kültéri sporteszközök.
- A szegregátumban élőknek a közösségi házban szervezett közösségi programok adnak lehetőséget az új ismeretszerzésre, a szabadidő hasznos eltöltésére. „Szociális városrehabilitáció az 1. szegregátum területén” elnevezésű projektben dolgozók 3 éven keresztül végzik közösségfejlesztő feladatukat.
- Biztonságos szórakozóhelyek megteremtése. A szórakozóhelyek esetében folyamatos ellenőrzés a jogszabályi keretek betartása érdekében.

e. Munkahelyek

Nagyon fontos, hogy a városban működő gyárak, üzemek, kisvállalkozások, illetve egyéb munkahelyek is egyre fontosabbnak érezzék a prevenció fontosságát, mert hatékonyan dolgozni csak testben és lélekben is egészséges felnőtt tud. De nagyon fontos még az is, hogy szem előtt tartsák a gyereket nevelő családok segítését, támogatását is.

- Nagyon, fontos tehát a munkahelyek egészségfejlesztési és egészségmegőrzési törekvéseinek támogatása.
- Munkahelyi egészségnevelésben kialakult „jó gyakorlatok” terjesztése.
- Szakmai ajánlások.

f. Internet, médiumok

- Nagyon fontos egy hatékonyan működő kommunikációs rendszer kiépítése a célcsoport hatékonyabb elérése érdekében.
- A családok és a többi célcsoport hatékony elérése.
- Együttműködés kialakítása a helyi médiával.
- A média szakembereinek folyamatos érzékenyítése a témával kapcsolatosan.
- Információs kiadványok készítése szülőknek, diákoknak. A kiadványok szerkesztésében segítségül szolgálnak a kortárs csoport képzésen részt vett tanulók és az iskolarádiót üzemeltető diákok.
- A fiatalok által gyakrabban használt internetes felületek hatékonyabb kihasználása a prevenció érdekében.

g. Gyermekvédelmi és gyermekjóléti intézmények és szervezetek

- A gyermekvédelmi intézményben nevelkedő serdülő korú gyermekek egészségfejlesztése, szerhasználat mentes szabadidős szokásainak segítése támogatása. Együttműködés az oktatási intézményekkel, a csellengés elkerülése érdekében.
- Prevenciós, módszertani ajánlások kidolgozása szerhasználat szempontjából különösen rizikó csoportba tartozó fiatalok számára.
- A területen dolgozók részére szupervízió szervezése, biztosítása. Tréningek szervezése a kiegészítés megelőzése érdekében.

2.3. Drogprevenációs tevékenységek tervezése korosztályi bontásban

Célcsoport	Megvalósítandó cél	Fejlesztendő terület	A megvalósítás szinterei	Eredmények	Partnerek
gyermeket váró édesanyák	<ul style="list-style-type: none"> • jó fizikális és mentális állapot • ismeretek a várandósággal kapcsolatban • ismeretek a gyermekneveléssel kapcsolatosan • a gyermek veszélyeztető tényezők ismerete 	<ul style="list-style-type: none"> • önismeret fejlesztése • hatékony kommunikáció fejlesztése • egészségügyi ismeretek • egészségmagatartás fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • védőnő által nyújtott ismeretek tanácsadások alkalmával • baba-mama klubok • csoportfoglalkozások különös tekintettel hátrányos helyzetű csoportok részére, illetve serdülő korú terhesanyák részére 	<ul style="list-style-type: none"> • egészségesen megszületendő gyerekek • csökken a függő édesanyák száma • növekszik az érdeklődő várandós édesanyák száma 	<ul style="list-style-type: none"> • védőnő • gyermekorvos • szakorvosok • család gyermekjóléti szolgálat munkatársai
óvodások	<ul style="list-style-type: none"> • testben és lélekben is egészséges gyerekek 	<ul style="list-style-type: none"> • a jó és a rossz közötti különbségtétel elsajátítása • önismeret • konfliktus kezelés • játék, játszás 	<ul style="list-style-type: none"> • óvodai foglalkozások • játszóházak • családi napok • szülőcsoportos foglalkozások 	<ul style="list-style-type: none"> • növekszik a témakört érintő foglalkozások száma • hatékony módszerek kidolgozása a célcsoport számára 	<ul style="list-style-type: none"> • óvónők • pedagógiai családsegítő munkatársak • óvodai és iskolai szociális segítők

		<ul style="list-style-type: none"> a mese szerepe 		<ul style="list-style-type: none"> növekszik az érdeklődő szülők száma, különös tekintettel a halmozottan hátrányos gyerekek szüleinek száma 	
általános iskolások	<ul style="list-style-type: none"> életmóddal kapcsolatos ismeretek elsajátítása, illetve elmélyítése helyes, tudatos döntések elsajátítása bűnelkövetés és áldozattáválás megelőzése 	<ul style="list-style-type: none"> készségfejlesztés önismeret dramapedagógiai eszközök felhasználása kommunikáció, konfliktus kezelési technikák jó döntések 	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnöki órák a házirend szigorú betartatása egyéb tanítási órák szabadidős foglalkozások családi napok 	<ul style="list-style-type: none"> növekszik az egészség megőrzés szempontjából fontos foglalkozások száma 	<ul style="list-style-type: none"> pedagógusok pedagógiai és családsegítő munkatársak óvodai és iskolai szociális segítők
középiskolások	<ul style="list-style-type: none"> testi-lelki egészség megőrzése egészségfejlesztés új ismeretek szerzése, ismeretek bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> készségfejlesztés önismeret dramapedagógiai eszközök felhasználása 	<ul style="list-style-type: none"> osztályfőnöki órák egyéb tanítási órák szabadidős foglalkozások osztálykirándulások 	<ul style="list-style-type: none"> növekszik a képzésen részt vett kortárssegítők száma 	<ul style="list-style-type: none"> pedagógusok pedagógiai és családsegítő munkatársak óvodai és iskolai szociális segítők rendőrség

	<ul style="list-style-type: none"> helyes életvezetési ismeretek függhőség tudatos elkerülése 	<ul style="list-style-type: none"> kommunikáció, konfliktus kezelési technikák jó döntések 			<ul style="list-style-type: none"> egészségfejlesztési irodai munkatársai
Speciális helyzetű csoportok (pl. szegregátumban élők, tanulásban akadályozott, fogyatékkal élők)	<ul style="list-style-type: none"> testi-lelki egészség megőrzése egészségfejlesztés új ismeretek szerzése, ismeretek bővítése helyes életvezetési ismeretek, függhőség elkerülése 	<ul style="list-style-type: none"> készségfejlesztés önismeret drámapedagógiai eszközök felhasználása kommunikáció, konfliktus kezelési technikák jó döntések 	<ul style="list-style-type: none"> Csoportfoglalkozások óvodai, iskolai foglalkozások, korrepetálások bentlakásos intézmény közösségi színtere 	<ul style="list-style-type: none"> növekszik a megelőzést célzó foglalkozások száma növekszik a képzéseken résztvevők száma 	<ul style="list-style-type: none"> pedagógusok pedagógiai családsegítő munkatársak óvodai és iskolai szociális segítők rendőrség egészségfejlesztési iroda munkatársai
Óvodapedagógusok	<ul style="list-style-type: none"> Képviselő a városi KEF-ben probléma iránt való érzékenyítés Szülők elérése az óvodán keresztül 	<ul style="list-style-type: none"> önismeret konfliktuskezelés hatékony módszertani eszköztár asszertív kommunikáció 	<ul style="list-style-type: none"> óvodai foglalkozások tematikus tartalmú szülőértekezletek 	<ul style="list-style-type: none"> probléma iránt érzékenyebb szülők hatékonyabb kommunikáció új módszerek elsajátítása 	<ul style="list-style-type: none"> Család gyermekjóléti szolgálat munkatársai a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai tréning vezetők képzések vezetői

Tanítók, tanárok	<ul style="list-style-type: none"> • Képviselő a városi KEF-ben • probléma iránt való érzékenyítés • Szülők elérése az iskolán keresztül 	<ul style="list-style-type: none"> • önismeret • konfliktuskezelés • hatékony módszertani eszköztár • asszertív kommunikáció • élménypedagógiai eszköztár • drámapedagógiai eszköztár 	<ul style="list-style-type: none"> • osztályfőnöki órák • előadások • képzések • tanórán kívüli foglalkozások 	<ul style="list-style-type: none"> • probléma iránt érzékenyebb szülők • hatékonyabb kommunikáció • új módszerek elsajátítása 	<ul style="list-style-type: none"> • szupervizorok • Család gyermekjóléti szolgálat munkatársai • a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai • tréning vezetők • képzések vezetői • szupervizorok • egészségfejlesztő iroda munkatársai
Szülők	<ul style="list-style-type: none"> • szülők érzékenyítése a probléma iránt 	<ul style="list-style-type: none"> • önismeret • kommunikációs és konfliktus kezelési készség 	<ul style="list-style-type: none"> • szülőképzés • védőnő család és gyermekjóléti szolgálatok által képzések, előadások 	<ul style="list-style-type: none"> • növekszik a képzések előadások száma • a probléma iránt érzékeny szülőcsoportok száma megemelkedik 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagógusok • óvodai és iskolai szociális segítők • egészségfejlesztési iroda • rendőrség • bűnmegelőzés
Szociális munkások	<ul style="list-style-type: none"> • érzékenyítés 	<ul style="list-style-type: none"> • addiktológiai, prevenciós 	<ul style="list-style-type: none"> • előadások 	<ul style="list-style-type: none"> • növekszik a képzések 	<ul style="list-style-type: none"> • tréning vezetők

	<ul style="list-style-type: none"> • felkészülés a droprobléma hatékony kezelésére 	<p>ismeretek megszerzése</p> <ul style="list-style-type: none"> • asszertív kommunikáció • jó kapcsolattartás a szülőkkel • együttműködés az oktatási intézményekkel • hatékony jelzőrendszer működtetése 	<ul style="list-style-type: none"> • képzések 	<p>előadások száma</p> <ul style="list-style-type: none"> • a probléma iránt érzékeny szülőcsoportok számamegемelkedik 	<ul style="list-style-type: none"> • képzések vezetői • szupervizorok • egészségfejlesztőiroda munkatársai
<p>Óvodai iskolai szociális segítő</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hitelesség • prevenció fontosságának hangsúlyozása • érzékenyítés a drogfogyasztással és egyéb függőségekkel kapcsolatosan • segítőbeszélgetések 	<ul style="list-style-type: none"> • jártasság megszerzése a prevenció foglalkozások területén • jártasság a tanácsadásban 	<ul style="list-style-type: none"> • előadások • képzések • az online platformok nyújtotta prevenció programok használata 	<ul style="list-style-type: none"> • növekszik az értő tudással felvértezett fiatalok száma • többen gondolják át a kortársképzés fontosságát 	<ul style="list-style-type: none"> • tréning vezetők • képzések vezetői • szupervizorok • egészségfejlesztőiroda munkatársai • család és gyermekjóléti szolgálat családsegítői

Gyermekvédelmenben dolgozók	<ul style="list-style-type: none"> • droghatóság megelőzése • droghatóság felismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • addiktológiai, prevenciós ismeretek megszerzése • asszertív kommunikáció • jó kapcsolattartás a szülőkkel • együttműködés az oktatási intézményekkel 	<ul style="list-style-type: none"> • előadások • képzések • az online platformok nyújtotta prevenciós programok használata 	<ul style="list-style-type: none"> • növekszik a képzések előadások száma • értő a probléma iránt érzelmes szülőcsoportok száma megemelkedik 	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos kapcsolattartás, egyeztetés; figyelemmel kísérés • szakemberhez irányítás
orvosok	<ul style="list-style-type: none"> • gyógyszerfelírásban, mulasztások igazolásában szigorúbb, hatékonyabb fellépés • képzések foglalkozások megtartása • mentális betegségek korai felismerése • megfelelő kezelőhelyhez irányítás 	<ul style="list-style-type: none"> • droghatóság ismeretek • addiktológiai ismeretek • attitűdformálás • kompetenciák a problémák felismeréséhez • hatékony együttműködés, mint jelzőrendszer egyik tagja 	<ul style="list-style-type: none"> • képzések • tréningek 	<ul style="list-style-type: none"> • hatékonyabb együttműködés • egészségügyi adatok jobb páciensek 	<ul style="list-style-type: none"> • jelzés az oktatási intézmények és a gyermekvédelmi ellátórendszer felé

védők	<ul style="list-style-type: none"> • droproblémák megelőzése • droproblémák felismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • addiktológiai, prevenciósi ismeretek megszerzése 	<ul style="list-style-type: none"> • előadások • képzések 	<ul style="list-style-type: none"> • növekszik a képzések, előadások száma • a probléma iránt érdeklődő szülőcsoportok száma 	<ul style="list-style-type: none"> • tájékoztatás • prevenciósi foglalkozások szervezése • jelzési kötelezettség a gyermekjóléti családsegítő szolgálat felé
média képviselői	<ul style="list-style-type: none"> • lakosság érzékenyítése • tudományosan megalapozott ismeretek közlése • felvilágosító cikkek, műsorok • cikkek, műsorok foglalkozások, előadások megjelentetése 	<ul style="list-style-type: none"> • nagyobb teret kell itt is adni a prevenciónak 	<ul style="list-style-type: none"> • kommunikációs terv, kapcsolattartás a média képviselőivel • városi fórumokon megjelenés biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> • növekszik a fórumok száma, növekszik a rendezvények száma 	<ul style="list-style-type: none"> • tájékoztatás • figyelemmel kísérés • szakanyagok biztosítása
Egyházak képviselői	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködés a prevencióban résztvevő szervezetekkel 	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködés • kapcsolattartás 	<ul style="list-style-type: none"> • városi rendezvényeken való hatékony, aktív közreműködés 	<ul style="list-style-type: none"> • fórumok száma növekszik • javul az együttműködés minősége 	<ul style="list-style-type: none"> • a hit erejének fontossága a szermentes élethez
Civil szervezetek	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködés a prevencióban résztvevő szervezetekkel 	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködés • kapcsolattartás 	<ul style="list-style-type: none"> • városi rendezvényeken való 	<ul style="list-style-type: none"> • fórumok száma növekszik 	<ul style="list-style-type: none"> • segítőszolgálatok létrehozása

		hatékony, aktív közreműködés	javul az együttműködés minősége	nappali ellátások működtetése
Rendőrség	<ul style="list-style-type: none"> együttműködés fejlesztése a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival 	<ul style="list-style-type: none"> szakmaközi megbeszélések új hatékony módszerek 	<ul style="list-style-type: none"> növekszik a megbeszélések száma és a résztvevők száma 	<ul style="list-style-type: none"> közösségi ellátások működtetése

3. Kínálatcsökkentés

A kábítószerpiac gyors változása igen széleskörű ismeretek birtoklását igényli. Folyamatosan változik az illegális szerek piaca, mely kihívások elé állítja a szakembereket. Az online tér is sok nehézséget jelent ezen a területen. A mátészalkai KEF azért is a prevenciót tartja elsődleges feladatának, mert a társadalomra igen negatív hatást gyakorolnak a kábítószerfüggőség következtében kialakuló viselkedési addikciók.

A kábítószerhasználat kiemelkedő hatással bír a közösségre és a közösségi térre. A probléma kiküszöbölése érdekében hatékony beavatkozásokat kell tenni e társadalmi probléma visszaszorítása érdekében. Minden olyan lehetőséget meg kell ragadni, mely a kínálat csökkentését szolgálja. Ebben az esetben az is nagyon fontos, hogy milyen módszerekkel tudunk választ adni erre a társadalmi problémára.

A kábítószer problémák helyi szintű kezelése, valójában helyi szintű kezdeményezések létrejöttét is igényli.

Minden esetben nagyon fontos az egyenlő esélyek biztosítása

- Szülővé válás segítése.
- Korai kezelésbe vétel.
- Megfelelő szakemberhez irányítás.
- Média bevonása (helyi és országos is).
- Intézmények megjelenése rendezvényeken.
- Standardok biztosítása a rendezvények alatt.
- Szakemberek képzése, érzékenyítése a téma iránt.
- Rendészeti és igazságügyi szervek együttműködésének javítása.
- Felderítéshez szükséges technikai háttér fejlesztése.
- Minden esetben nagyon fontos javítani a helyi közbiztonság helyzetét, különös tekintettel a szegregátumokra.
- Közterületi jelenlét biztosítása, mely növeli a lakosság biztonságérzetét.
- Hatóságok munkájának összehangolása.
- A már meglévő humánerőforrások munkájának jobb összehangolása.
- Az oktatásban az óvodai és iskolai szociális segítők hatékony bevonása a prevenció munkába.
- Szigorúbb ellenőrzés, a nemdohányzók védelméről szóló törvény, valamint a 18 éves korlát (dohánytermékkel és alkohollal kiszolgálás) betartására vonatkozóan.
- Szabadidős színterek, közösségi terek fokozott és folyamatos ellenőrzése.
- Fontos csökkenteni a kábítószerrel összefüggésbe hozható bűncselekmények számát, fontos javítani a kínálat csökkentő beavatkozások hatékonyságát.
- Csökkenteni kell a drogokhoz való hozzáférés lehetőségét a városban.
- A határszakaszokon hatékony rendőri, illetve NAV beavatkozások számának növelése.

4. Kezelés, terápia, rehabilitáció

Sajnos Mátészalka város nem rendelkezik sem drogambulanciával, sem kezelőhellyel.

A városban egyedül Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása működik 2017 óta, mely segítséget tud adni a kliensnek a kezelő helyre való bejutásra, illetve már az addiktológiát megjárta személy későbbi otthonában történő támogatásra. Az ellátás célja, hogy a szenvedélybetegek integrált és teljes körű tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe.

A városban a következő szolgáltatási elemek hiányoznak:

- Védett szállások és munkahelyek
- Drogambulancia (járóbeteg ellátás)
- Addiktológia osztályos ellátás
- Speciális önszolgáltató csoport
- Szenvedélybetegek nappali ellátása.

V. ÖSSZEĞZÉS

A függőségek egyre fenyegetőbb problémát jelentenek. A statisztikai adatok szerint nemcsak a dohányzás kipróbálása, de a rendszeres cigarettázás kialakulása is egyre fiatalabb életkorban következik be. Fogyasztásra buzdíthat a divat, a média, a haveri tapasztalatok. A KEF által koordinált foglalkozások célja információk átadása a dohányzás és egyéb egészségkárosító, függőséget okozó szerek hatásáról, felhívni a figyelmet a valós veszélyre. Célként jelenik meg az egészséges életmódot előtérbe helyező szemlélet formálása is. Nagyon fontos az olyan foglalkozások összehangolása, melyek a szociális intelligenciát, az érzelmi intelligenciát, érzelmi kultúrát nevelik, növelik, fejlesztik. A foglalkozások által a tanulóknak lehetőségük nyílik az odafigyelésre, a megértésre, az érzelmek kifejezésére. Ezekkel a készségekkel felvértezve a tanulók képessé válhatnak a függőséget okozó szerek elutasítására és elkerülésére.

A tanulókon kívül nagyon fontos a szülőcsoportok érzékenyítése is. KEF tagjainak egyik legfontosabb célja, hogy egy egészségtudatos, káros szenvedélyektől mentes generáció nevelkedhessen fel biztonságban.

Melléklet: Kérdőív dohányzási, alkohol- és drogfogyasztási szokásokról

Záradék

A Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2/2024. (III. 27.) határozatával elfogadásra javasolja Mátészalka Város Önkormányzata Képviselő-testület számára.

Mátészalka város drogstratégiai célkitűzésit a helyi KEF koordinálja éves munkatervre lebontva.

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testülete Mátészalka Város Önkormányzatának Drogellenes Stratégiáját megvitatta és a határozatával elfogadta.

Mátészalka, 2024.

.....
Dr. Hanusi Péter
polgármester

KÉRDŐÍV

DOHÁNYZÁSI, ALKOHOL- ÉS DROGFOGYASZTÁSI SZOKÁSOKRÓL

Először is köszönöm, hogyha kitöltöd a kérdőívet!

Sok segítséget adsz ezzel egy statisztika megalkotásához. A kérdőív teljesen anonim, tehát nem fog hozzád sem a rendőrség, sem anyukád benyitni, hogy szobafogságot adjon.

Kérjük, írd be az adataidat:

Életkorod:

Nemed:

Hányadik osztályos vagy?

Lakóhelyed (csak a település megnevezése szükséges)

Jó kitöltést!

Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

1. Szoktál valamilyen dohányterméket fogyasztani?

Igen

Nem

2. Ha igen, akkor milyen típusú eszközt/dohányterméket használsz?

„Hagyományos” cigaretta

Elektromos cigaretta

Iqos

Glo

Nem dohányzom

3. Ismered az Elf Bar elektromos cigaretta káros hatásait?

Igen, kaptam róla tájékoztatást az iskolában

Szüleimmel is beszéltünk róla

Interneten/médiában tájékozódtam róla

Nem is hallottam még róla

4. Vásároltál/használtál már Elf Bart?

Igen

Nem

5. Milyen rendszerességgel vásároltál/használtál Elf Bart?

Még soha nem használtam

Csak kipróbáltam

Havonta 1-2 db

Hetente 1-2 db

Napi szinten

6. Az elmúlt 30 napban hányszor dohányoztál?

Egyszer sem, nem dohányzom

Hetente 1-2 dobozzal is elfogyott

Napi egy dobozzal is elfogyott

Minden nap 1-2 szálát szívtam el

Egyéb:

7. Milyen gyakorisággal szoktál alkoholt fogyasztani?

Soha

Ritkán (pl. ünnepekkor)

Havi rendszerességgel (1-2 alkalom)

Heti rendszerességgel (1-2 alkalom)

Napi rendszerességgel

8. Gyakran kerülsz erősen ittas állapotba?

Igen

Volt már ilyen néhány alkalommal

Nem

9. Hány éves korod óta fogyasztasz alkoholt?

Egyáltalán nem fogyasztok alkoholt

10-13

14-17

18-

10. Hol szoktál alkoholt fogyasztani?

Nem fogyasztok alkoholt

Sörözőben

Otthon

Házibuliban

Szórakozóhelyen

Szabadtéren

Egyéb helyen:

11. Milyen fajta alkoholos italokat részesítesz előnyben?

Nem fogyasztok alkoholt

Sör

Bor

Pezsgő

Vodka

Konyak

Egyéb:

12. Ha iszol, miért iszol nagyobb mennyiségben?

Nem fogyasztok alkoholt

Baráti ösztökélésre

Kíváncsiságból

Ellazulás céljából

Szórakozások alkalmával

Iskolai stressz, konfliktus feldolgozására

Egyéb okból:

13. Hogyan állnak a szüleid ahhoz, hogy szoktál alkoholt fogyasztani?

Nem fogyasztok alkoholt

Ellenzik

Közömbösek

Nem tudnak róla

14. Van-e információd a drogok fajtáiról, beszerzési lehetőségéről?

Van

Nincs

15. Honnan szerzel ismereteket a drogok negatív hatásáról?

Iskolai tájékoztató előadásokon

Rendőrségi foglalkozások kapcsán

Interneten/médiában tájékozódtam

Szüleimmel is beszéltünk róla

Ifjúsági egyházi foglalkozások keretében is foglalkoztunk vele

Egyéb módon:

16. Részt vettél-e már drogpreevenciós (megelőzés) előadáson?

Igen

Nem

17. Fontosnak tartod a drogpreevenciós (megelőzés) csoportfoglalkozásokat?

Igen

Nem

Közömbös vagyok ezzel kapcsolatban

18. Előfordult már, hogy drogot fogyasztottál?

Igen

Nem

19. Milyen gyakorisággal élsz drogokkal?

Soha

Nagyon ritkán (évente 1-2 alkalommal)

Ritkán (évente 3-4 alkalommal)

Gyakran (heti szinten)

Nagyon gyakran (napi szinten)

Egyéb gyakorisággal:

20. Hol és miért használsz drogot (bármiféle drog, gyógyszer + alkohol, alkohol + energiital)?

Szórakozás

Baráti ösztökélés

Ellazulás

Iskolai stressz feloldása

Egyéb:

Nem használok

21. Ismersz támogató/segítő közösséget, ahová drog/alkohol/dohánytermék függők, illetve családtagjaik fordulhatnak?

Igen, kaptam róla tájékoztatást

Nem, semmilyen információm nincs ezzel kapcsolatban

22. Ha droggal kapcsolatos problémád adódna, kihez fordulnál segítségért?

Családtag

Barátok

Civil szervezetek, segítő szervezetek

Háziorvos

Óvodai és iskolai szociális segítő

23. Szerinted melyik tényező befolyásolja leginkább a drogfogyasztást?



Szociális háttér (család, lakhatás, barátok)

Kulturális háttér (szülők iskolai végzettsége, szórakozási és szabadidős lehetőségek)

A pillanat körülményei

Egészségi állapot (fájdalom, betegség)

Köszönjük a válaszaidat! További jó egészséget kívánunk!

Véleménylap AZ ELŐTERJESZTÉSEKHEZ	
ELŐTERJESZTÉS CÍME, TÉMÁJA, IKTATÓSZÁMA: 277-10 /2024. Előterjesztés a Mátészalka Város Önkormányzata Drogellenes Stratégiájának elfogadásáról	
Előterjesztés készítéséért felelős(ök): Potosné Dr. Kovács Zsuzsanna aljegyző Torma Tamás alpolgármester, KEF elnök Imre Miklósné intézményi referens	
Előterjesztés véleményezése:	
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
Előterjesztést ellenőrizte: 	Előterjesztést jóváhagyta: 
Ellenőrzés időpontja: 2024. 05.15.....	2024. 05.15.....